

2 Ikke-teknisk resumé

Lidl ønsker at etablere en ny dagligvarebutik på ejendommen Kløvermarken 17 i Billund. For at gøre dette muligt arbejder Billund kommune på en lokalplan, som fastlægger rammerne for byggeriet og driften af butikken. Den nye lokalplan er omfattet af krav om miljøvurdering efter reglerne fastsat i miljøvurderingsloven. Parallelt hermed har Lidl ansøgt om et konkret projekt for en dagligvarebutik og anmodet om frivillig miljøkonsekvensvurdering heraf. Denne rapport udgør en fælles miljøvurderingsrapport, som både vurderer den overordnede plan (lokalplanen) og det konkrete butiks-projekt. Rapporten undersøger de miljømæssige konsekvenser ved at bygge og drive butikken og planlægning for den konkrete placering. Formålet er at sikre, at både planlægning og projektet overholder miljølovgivningen og tager hensyn til miljøet i og omkring plan- og projektområdet.

2.1 Plan- og projektområdet.

Projektområdet for etablering af den nye dagligvarebutik udgør et areal på ca. 10.500 m², og er placeret på matr.nr. 5dr Billund By, Grene og en del af vejlitra 7000b. Projektområdet afgrænses mod syd og vest af vejen Kløvermarken i det eksisterende erhvervsområde. Mod nord afgrænses området af Vejlevej (se Figur 3-1). Planområdet for lokalplanforslaget er kun omfattet af matr.nr 5dr, Billund By, Grene, se Figur 2-1

Figur 2-1

Plan- og projektområdets placering og afgrænsning.

Plan- og projektområdet er i dag omfattet af et gældende plangrundlag, der udlægger arealet til et erhvervsområde, som ikke giver mulighed for at etablere en dagligvarebutik. Projektet afstedkommer derfor behov for ny lokalplanlægning. Denne nødvendige planlægning foretages med forslag til lokalplan nr. 351. Såfremt lokalplanen vedtages, ophæves eksisterende lokalplan indenfor de områder, der berøres af forslaget til den nye lokalplan.

Lokalplanforslag nr. 351 giver mulighed for at bygge én ny dagligvarebutik i bymidten med tilhørende faciliteter som varegård, udearealer til vareudstilling, parkering og beplantning. Al byggeri skal placeres inden for et bestemt område med en maksimal højde på 10 meter og op til to etager. Mindre overdækninger, som fx cykelskure og affaldscontainere, kan placeres uden for det byggede område. De åbne arealer bruges til parkering, varegård og ophold for personalet.

Med udgangspunkt i bestemmelser fastsat i forslag til lokalplan nr. 351 har Lidl udarbejdet et konkret projektforslag for etableringen af dagligvarebutikken ved Kløvermarken. Butikken har et areal på 1.924 m² inklusive varegård og derudover 110 m² udhæng og placeres i områdets vestlige del langs Kløvermarken, mens den østlige del udlægges til parkering og manøvrearealer. Der etableres tre adgangsveje fra hhv. Vejlevej og Kløvermarken, hvor Vejlevej skal ombygges en smule for at sikre en sikker og funktionel ind- og udkørsel. Varelevering sker fra Kløvermarken. Bygningen bliver ca. 7 meter høj med et enkelt og moderne arkitektonisk udtryk med fladt tag, lyse mursten og store vinduespartier mod gaden, der skaber et lyst og åbent miljø. Udenoms arealer beplantes med træer og grønne bæltter, der både skærmer mod trafik og skaber en grøn ramme om butikken. Parkeringsarealerne opdeles med beplantning for at give et mere overskueligt og indbydende udtryk.

Teknisk udstyr i butikken inkluderer ventilationsanlæg, køleanlæg og 200 solcellemoduler for bæredygtig energiproduktion. Parkeringspladserne følger kommunens regler og rummer 101 pladser, heraf el-ladepladser og handicappladser, med cykelparkering nær indgangen.

Overfladevand ledes til kloak i samme omfang som i dag med godkendelse fra spildevandsselskabet, og der etableres sandfang og olieudskiller for at beskytte miljøet. Samtidig sikres at vandmængder ved ekstreme regnhændelser kan magasineres på egen grund svarende til den eksisterende kapacitet. Spildevand ledes til Grindsted renseanlæg via det offentlige kloaksystem.

2.2 Vurdering af miljøpåvirkninger

2.2.1 Biologisk mangfoldighed

Af bilag IV-arter er det alene flagermus, der er registreret i plan- og projektområdet, og alene fødesøgende flagermus. Ingen yngle- eller rasteområder er lokaliseret. Med planens realisering vurderes områdets økologiske funktionalitet for flagermus at være opretholdt da der ikke fjernes yngle- eller rastesteder for flagermus, og da anlægsarbejdet gennemføres i dagtimerne, vil fouragerende flagermus fortsat kunne benytte området i aften og nattetimerne. Samlet vurderes det derfor, at planens realisering vil have **ubetydelig** påvirkning på de registrerede bilag IV-arter.

2.2.2 Befolkningen og menneskers sundhed

Anlægsarbejdet i forbindelse med etableringen af dagligvarebutikken omfatter nedrivning af eksisterende bygninger samt opførelse af butik og tilhørende parkerings- og manøvrearealer. Arbejdet forventes at give anledning til støj fra maskiner og transport, men nærmeste boliger ligger i en afstand af ca. 90–120 meter. En erfaringsbaseret vurdering viser, at støjen kan overholde Billund Kommunes grænseværdi på 70 dB(A) i dagperioden, hvor anlægsarbejdet vil foregå. Da påvirkningen er midlertidig, tidsbegrænset og inden for de gældende regler, vurderes anlægsstøjen at have en **ubetydelig** påvirkning på de omkringliggende boliger.

I driftsfasen stammer støjen primært fra kundetrafik, parkering, vareleverancer og tekniske installationer. Der er gennemført beregninger ved den nærmeste eksisterende bolig, ved det kommende boligområde i Travbyen samt i østligt og vestligt skel, der i fremtiden bliver udlagt til centerområde. De udførte støjberegninger for driftsfasen viser, at projektet medfører en overskridelse af de vejledende grænseværdier i forbindelse med varelevering i natperioden, hvis der ikke etableres afværgeforanstaltninger.

Såfremt der f.eks. opsættes støjafskærmning til reduktion af støjudbredelsen mod det planlagte centerområde, viser støjberegningerne, at alle beregnede støjni-veauer, ligger under de vejledende grænseværdier i dag-, aften- og natperioden på hverdage og i weekenden. Driftsstøjen vurderes således at have en **moderat påvirkning**.

Det fremsættes som et mulig afværgetiltag, at der etableres en 2 meter høj støjskærm i skel mod øst. Således kan gældende støjgrænseværdier overholdes, og dermed forventes driften ikke at give anledning til væsentlige støjgener for naboerne. Der er mulighed for at inddrage forskellige typer af tiltag, men med de udførte beregninger er påvist at de vejledende støjgrænser kan overholdes i skel mod naboer.

Projektet vurderes samlet set ikke at medføre væsentlige påvirkninger af befolkningen og menneskers sundhed i relation til støj, når fastsatte afværgetiltag er indarbejdet.

2.2.3 Trafik

I forbindelse med anlægsfasen vil påvirkningen af trafikken være størst i den periode, hvor der skal ske etablering af tilslutningen til Vejlevej fra dagligvarebutikken. Påvirkningen i denne periode vurderes som **moderat**. Ved anlæg af dagligvarebutikken vil der være en øget trafikmængde primært i forbindelse med bortskaffelse af byggeaffald ved nedrivningsarbejder og tilkørsel af materiel. Der er tale om en relativ beskedent trafik i forbindelse med anlægsfasen, som samtidig vil foregå over en begrænset periode. Påvirkningen på fremkommeligheden og trafikikkerheden i anlægsfasen af dagligvarebutikken vurderes som **ubetydelig**.

I driftsfasen vil der være en øget mængde trafik. Stigningen i trafikmængden i spidstimen vurderes at være mellem 10-20 % på det nærliggende vejnet, som ikke vurderes at give udfordringer ift. fremkommeligheden. Påvirkningen af fremkommeligheden på det nærliggende vejnet i driftsfasen ved realisering af plan- og projektforslaget vurderes at være **mindre**. Forholdene i driftsfasen ift. trafikikkerhed vurderes som gode. Den samlede påvirkning af trafikikkerheden i driftsfasen vurderes som værende **mindre**.

2.2.4 Materielle goder

Vurderingerne af effekterne på detailhandlen viser samlet set, at projektet bidrager positivt til udviklingen af et attraktivt bymiljø i den østlige del af Billund, men risikerer at påvirke bymiljøet negativt andre steder i bymidten. Med et årligt kundeantal på 500.000-700.000 vil en ny dagligvarebutik erfaringsmæssigt have potentiale til at fungere som katalysator for områdets udvikling og yderligere andre servicefunktioner til lokalområdets forsyning som frisør, take-away mv. Den eksisterende detailhandel, særligt butikkerne i den østlige del af byen, vil sandsynligvis opleve en omsætningsreduktion i omegnen af 10 %. De konkrete effekter for den enkelte butik afhænger af forhold som kundernes loyalitet overfor de eksisterende butikker, butikkernes ledelse, kædernes ønsker om at investere i de eksisterende butikker mv. Forbruget på dagligvarer forventes at stige moderat i de kommende år, ligesom Billund er under løbende udvikling med flere boliger, arbejdspladser mv. Omvendt vurderes etableringen af dagligvarebutikken at få negative konsekvenser for øvrige dele af den øvrige Billund bymidte grundet det lavere kundeflow til dagligvarebutikkerne og dermed mindsket synergi til de omkringliggende funktioner. Effekterne forventes at aftage over tid i takt med befolkningsudviklingen og forbrugsudviklingen på dagligvarer.

Det vurderes at plan- og projektområdet giver anledning til en **mindre** påvirkning af miljøemnet materielle goder, herunder detailhandel, sammenlignet med reference-scenariet, hvor der ikke etableres en ny dagligvarebutik i området.

2.2.5 Vand

Overfladevand

Ved drift af den nye dagligvarebutik og de tilhørende anlæg vil der skulle håndteres tag- og overfladevand som følge af nedbør på tage og veje. Vandhåndteringen forventes at foregå ved tilslutning til det offentlige kloaksystem, men med mulighed for

opstuvning og nedsivning på grønne arealer indenfor planområdet i tilfælde af ekstremregn. Der indhentes de nødvendige tilladelser til dette.

Overfladevand er generelt håndteret i vandhåndteringsplanen, der beskriver håndteringen af hverdagsregn, klimavand og spildevand for planen og projektet. Efter aftale med Billund Vand og Energi må der tilsluttes samme mængde vand til det offentlige kloaksystem som i den eksisterende situation. Grundet dette og eftersom vandhåndteringsplanen godtgør, at planen og projektet ikke vil aflede mere vand fra planområdet end den nuværende situation, vil overfladevand ikke beskrives og vurderes nærmere for denne del.

Vejudvidelsen af Vejlevej medfører, at der skal håndteres vand fra hele vejarealet på 0,21 reducerede ha. Billund Kommune oplyser, at den eksisterende afvanding af Vejlevej ikke har yderligere kapacitet, hvorfor afstrømmet regnvand fra vejudvidelsen skal håndteres på anden vis.

I nuværende situation afvandes Vejlevej hovedsageligt via nedsivning i trug eller rabatter med enkelte nedsivningsbrønde, hvorfor det i udgangspunktet må antages, at vejvandet fremadrettet også kan nedsives.

Til håndtering af vejvandet fra Vejlevand anbefales det dermed at opsamle vandet i rendestensbrønde, hvorefter det nedsives i faskiner. Disse kan med fordel placeres under cykelstien, med henblik på tilgængelighed for vedligehold og for at mindske trafiklasten og dermed det nødvendige jorddække.

Med afsæt i vandhåndteringsnotatet og deraf følgende fastsatte løsninger for håndtering af regnvand for projektområdet samt iht. lokalplanforslaget vurderes der at være sikret de nødvendige fremtidige rammer for håndtering af overfladevand ved en 5 års hændelse. Påvirkningen vurderes derfor at være **mindre**.

Grundvand

Plan- og projektområdet omfatter terrænnære, regionale og dybe målsatte grundvandsforekomster. Den ene terrænnære og to af de regionale grundvandsforekomster har ringe kemisk tilstand grundet påvirkning af pesticider.

Ved drift af den nye dagligvarebutik og de tilhørende anlæg vil der skulle håndteres tag- og overfladevand som følge af nedbør på tage og veje. Vandet kan indeholde diverse partikler og miljøforurenende stoffer, som ved nedsivning kan påvirke den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne. Vandhåndteringen forventes at foregå ved tilslutning til det offentlige kloaksystem, men med mulighed for opstuvning og nedsivning på grønne arealer indenfor planområdet i tilfælde af ekstremregn. Håndtering af vejvand fra udvidelsen af Vejlevej sker ved opsamling i rendestensbrønde, hvorefter det nedsives i faskiner, der er placeret under cykelstien.

Det vurderes, at en ny dagligvarebutik, og herunder udvidelse af Vejlevej, er af et omfang og karakter, der ikke vil påvirke drikkevandsinteresser eller grundvandsforekomster væsentligt. Ligeledes vil lovgivning om nedsivning af overfladevand til grundvandet skulle overholdes. Det vurderes derfor, at der vil være en minimal risiko for en negativ påvirkning på drikkevandsinteresserne.

Det vurderes ligeledes, at planen og projektet kan realiseres uden at dette vil indebære en forringelse eller hindring af målopfyldelse for den kvantitative eller kemiske tilstand af grundvandsforekomster.

2.2.6 Klima

Etablering af en ny dagligvarebutik vil i anlægsfasen resultere i, at der udføres aktiviteter, der erfaringsmæssigt kan medføre betydelige drivhusgasudledninger. I anlægsfasen vil selve anlægsarbejdet med entreprenørmaskiner samt nedrivningsarbejder og bortskaftelse af affald medføre en udledning af drivhusgasser. Herudover vil der være en indirekte udledning af drivhusgasemissioner fra udvinding, produktion og transport af materialer såsom grus, asfalt, stål og beton.

Udledningen i anlægsfasen forekommer i årene 2026-2027, hvor der i samme periode er en national målsætning om at reducere udledningen af drivhusgasser med 70 % ift. niveauet i 1990. Det vil sige, at der i de år, hvor projektet udleder drivhusgasser fra anlægsfasen, samtidig er et nationalt mål om at reducere den samlede drivhusgasudledning, fordi den nuværende koncentration af CO₂ i atmosfæren er høj og allerede medvirker til klimaforandringer og global opvarmning. Reduktionsmålet i 2030 skønnes opnået med en margen på 1,6 mio. ton CO₂-e, og en udledning af drivhusgasser i anlægsfasen vil således mindske denne margen. Sammenholdt med det forventede omfang af udledningen, vurderes det, at projektet vil medføre en **moderat** klimapåvirkning i anlægsfasen.

Klimapåvirkningen kan evt. mindskes ved at anvende mindre klimabelastende materialer til projektet eller anvende nul-emissionsmaskiner og -lastbiler.

2.2.7 Større katastroferisici og ulykker

Klimaforandringer betyder bl.a. mere hyppige og kraftigere nedbørshændelser samt risiko for skybrud, der kan føre til oversvømmelser. I forbindelse med planlægningen af den nye dagligvarebutik er der udarbejdet en plan for håndtering af regn- og overfladevand, som også tager højde for risikoen for oversvømmelse.

Området er i dag befæstet og kortlagt i Billund Kommunes klimatilpasningsplan som i risiko for oversvømmelse fra nedbør, herunder ekstremregn. Der er ikke kortlagt risiko for oversvømmelse fra vandløb eller terrænnært grundvand.

Det skal sikres, at dagligvarebutikken er robust til at kunne modstå eventuelle oversvømmelser. Ligeledes skal det sikres, at planen og projektet ikke medfører øget risiko for oversvømmelse for omkringliggende arealer.

For at sikre effektiv afledning af overfladevand fra plan- og projektområdet samt sikre, at planen og projektet ikke medfører øget risiko for gener og oversvømmelse for omkringliggende arealer, konkluderes det, at afstrømningen fra plan- og projektområdet kan tilkobles Billund Vand og Energis separate regnvandsledning, og det anbefales at tage højde for klimaforandringerne, hvorfor et magasineringsvolumen på 40 m³ skal etableres til håndtering af fremtidig hverdagsregn.

Det skal sikres, at der inden for plan- og projektområdet er et magasineringsvolumen på 72 m³ for at forsinke vand under ekstremregn. Grønne arealer inden for plan- og projektområdet kan med fordel anvendes hertil, hvormed eksisterende strømningsveje og tilbageholdelsesmuligheder fastholdes.

Samlet vurderes det, at planen og projektet vil kunne realiseres med robuste og fremtidssikrede løsninger til håndtering af regnvand, der både tager højde for almindelige nedbørssituationer og ekstreme regnhændelser. Påvirkningen af større katastroferisici og ulykker, herunder oversvømmelsesrisiko, vurderes således at være **mindre**.

2.2.8 Kumulative påvirkninger

De potentielle påvirkninger for realiseringen af dagligvarebutikken ved Kløvermarken skal ses i sammenhæng med påvirkningerne fra andre planer- og projekter i området, hvilket kaldes den kumulative påvirkning. Af andre relevante planer- og projekter er der identificeret Travbyen mod nord, LEGO Innovation Campus mod syd, og et forslag til kommuneplantillæg nr. 2 om ændring af bymidten i Billund.

Travbyen bliver et nyt område med forskellige boligtyper, nogle få butikker og rekreative områder. LEGO Innovation Campus bliver et campusområde med kontorer og forskningsfaciliteter. Kommuneplantillægget for Billund bymidten skal skabe bedre sammenhæng mellem byens centrum og de nye udviklingsområder.

Biologisk mangfoldighed:

Etableringen af Travbyen foregår i et område med udbredte flagermus og ved Lego Innovation Campus findes potentielle yngle- og rasteområder. Et nyt vådområde i Travbyen kan forbedre levevilkårene for nogle flagermusarter, og træerne ved LEGO Innovation Campus bevares. Samlet vurderes planens samlede realisering at kunne gennemføres uden væsentlig negativ indvirkning på den økologiske funktionalitet for flagermus.

Befolkning og sundhed:

Dagligvarebutikkens etablering kan muligvis finde sted samtidig med byggeprojekter i forbindelse med kommuneplantillæg nr. 2 og Travbyen, hvilket kan medføre en samlet påvirkning i anlægsfasen med støj. Da butikkens egne påvirkninger vurderes som ubetydelige i anlægsfasen, anses der ikke at være risiko for væsentlig kumulativ påvirkning af menneskers sundhed.

Trafik:

Samlet vil planens realisering medføre vil øget trafik på det omkringliggende vejnet. Trafikken på enkelte veje, som Vejlevej, forventes mere end fordoblet sammenlignet med 2025. Kapacitetsberegninger ved signalanlægget Vejlevej/Kløvermarken og adgangsvejen til dagligvarebutikken viser, at trafikken kan afvikles acceptabelt med kun mindre forsinkelser. Til gengæld er rundkørslen Vejlevej/Nordmarksvej/Koldingvej stærkt belastet med risiko for sammenbrud i eftermiddags-spidsstimen i 2033, hvilket vurderes som uholdbart, hvorfor den kumulative påvirkning ved dette punkt vurderes som værende væsentlig.

Der anbefales overvågning af rundkørslen i takt med områdets udvikling, og mulige løsninger er enten udbygning til en to-sporet rundkørsel eller ændring af krydsudformningen til et signalreguleret kryds. I begge løsninger vil der skulle ske justering af tilfarer og stiforhold.

Den øgede trafikmængde og ændret trafikafvikling forventes at medføre flere uheld og øgede trafiksikkerhedsrisici, især ved rundkørslen, hvor kødannelser kan føre til farlige situationer. Antallet af bløde trafikanter ventes også at stige med udbygningen af nærliggende boligområder. Blødetrafikanter til/fra dagligvarebutikken til det nye boligområde vurderes at vil have en sikker krydsningsmulighed i det signalregulerede kryds Vejlevej/Kløvermarken. Samlet vurderes trafiksikkerhedspåvirkningen som mindre.

Materielle goder:

Lokalplanen for Travbyen tillader etablering af en mindre dagligvarebutik på op til 200 m², som skal fungere som en nærbutik med et begrænset og smalt vareudvalg, suppleret med specialiteter og lokale produkter. Butikkens sortiment vurderes ikke at overlape væsentligt med den nye dagligvarebutik, hvilket betyder, at der ikke forventes direkte konkurrence eller væsentlige samlede påvirkninger på den eksisterende detailhandel. Kommuneplantillæg nr. 2 åbner op for nye udviklingsmuligheder i centerområder, men ændrer ikke den samlede butiksramme på 55.000 m² i bymidten, og derfor vurderes der ikke at være risiko for væsentlig kumulativ påvirkning.

Grundvand:

Etableringen af dagligvarebutikken kan falde samtidigt med andre anlægsprojekter i området, hvilket potentielt kan medføre kumulativ påvirkning af grundvandet gennem midlertidig nedsivning i anlægsfasen. Dog vurderes butikkens etablering at være kortvarig og afgrænset, således at den ikke forventes at påvirke grundvandsforholdene. Desuden egner plan- og projektområdet sig godt til lokal nedsivning. Derfor vurderes der samlet set ikke at være risiko for væsentlig kumulativ påvirkning af grundvandet.

Klima:

Dagligvarebutikkens etablering vil forårsage en moderat klimapåvirkning, primært på grund af materialeforbruget i anlægsfasen. Travbyen og LEGO Innovation Campus vil medføre lignende påvirkninger, men i et markant større omfang på grund af deres størrelse. Udledningerne forventes at ske inden for samme periode, hvor Danmark har nationale mål om reduktion af drivhusgasser. Samlet set vil realiseringen af planerne føre til betydelige drivhusgasudledninger fra anlægsfasen. Da klimapåvirkninger er globale, skal disse udledninger ses i sammenhæng med alle andre drivhusgasudledninger, og den kumulative klimapåvirkning vurderes derfor som væsentlig.

Katastroferisici og ulykker:

Dagligvarebutikken må kun tilslutte samme mængde vand til det offentlige kloaksystem som i den nuværende situation. Baseret på fordelingen af befæstede og ubefæstede arealer vurderes dette krav at kunne opfyldes, hvilket betyder, at projektet ikke vil medføre en øget udledning af vand til offentlige spildevandsanlæg. Da udledningsmængderne ikke forventes at forværres sammenlignet med

referencescenariet, vurderes der ikke at være risiko for en forværret kumulativ påvirkning. Samlet set vurderes der derfor ikke at være nogen kumulativ påvirkning på miljøfaktoren større katastroferisici og ulykker.

2.3 Afværgeforanstaltninger og overvågning

Støjberegninger viser, at støjpåvirkningen fra driften af dagligvarebutikken og tilhørende aktiviteter kan overholde gældende støjgrænseværdier, forudsat at der anvendes egnede afværgeforanstaltninger til reduktion af støjbredelsen mod de støjfølsomme områder. Som en mulig afværgeforanstaltning er der i støjberegningerne indregnet etablering af en ca. 2 m høj støjskærm i planområdet skel mod øst, hvilket dokumenterer, at støjniveauet mod det fremtidige centerområde kan bringes under de vejledende støjgrænseværdier.

På tværs af miljørapportens øvrige fagkapitler er der ikke identificeret en risiko for at projektet i sig selv vil kunne medføre en væsentlig miljøpåvirkning. Derfor er det ikke fundet nødvendigt at foreslå tiltag, som vil kunne undgå, forebygge eller begrænse forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet. Tillige er det ikke fundet nødvendigt at foreslå overvågningstiltag.

Der er identificeret potentielle væsentlige kumulative påvirkninger med andre planer og projekter i forbindelse med miljøemnerne trafik og klima. Der er under de respektive emner i afsnit om kumulative forhold vurderet, hvordan de kumulative påvirkninger kan søges mindsket.